

Årsberetning

BRAND & REDNING SØNDERJYLLAND

20
25

Brand & Redning Sønderjylland

Årsrapport 2025

Redaktion

Lene Steen Wortmann, Brand & Redning Sønderjylland (ansv. redaktør)
Tekst Pressekompagniet Sune Falther

Layout

HeiDisign

Tryk

lprinting
Oplag: 200 eksemplarer

Fotos

Brand & Redning Sønderjylland, Flemming Andersen

Forsidebillede

Forsidebilledet er fra indsats Hammelev

www.brsj.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	4-5		
2025 i billeder og tal	6-7		
Ny brandstation i Tinglev løfter arbejdsmiljø og logistik	8		
Mange af mine venskaber er skabt i tjenesten	9		
Dronerne er helt centrale i indsatsen - derfor skal vi selv operere dem	10		
Det skal være trygt og sikkert at mærke suset på rutsjebanen	11		
Melskov Allé er en klar forbedring	12-13	Lysten skal drive værket - også for brandfolk på kontrakt	18-19
Digitalt beredskab er løftet med skovle, stiger og gamle ringbind	14-15	Vi har hverken gadefest eller grund- ejerforening - men vi har Æ Sprøjthus	20-21
Den grønne omstilling er nærværende, krævende og spændende	16	Det er blevet sværere at få fri til udrykning	22
Kort over brandstationerne	17	Kort og godt om BRSJ	23

Beredskabskommissionen 2026-2029

Beredskabskommissionen er bestyrelsen for Brand & Redning Sønderjylland. Den består af følgende medlemmer:

Haderslev Kommune

- Borgmester Mads Skau
- Kommunalbestyrelsesmedlem Holger Mikkelsen
- Kommunalbestyrelsesmedlem Svend Brandt
- Brandkaptajn Kristian Jochimsen
- Brandkaptajn Christian Schulz
(observatør uden stemmeret)

Tønder Kommune

- Borgmester Jørgen Popp Petersen
- Kommunalbestyrelsesmedlem Neel Rudebeck
- Kommunalbestyrelsesmedlem Jesper Steenholdt
- Brandkaptajn Brian Severin
- Brandkaptajn Bent Thomsen
(observatør uden stemmeret)

Aabenraa Kommune

- Borgmester Jan Riber Jakobsen
- Kommunalbestyrelsesmedlem Dorte Soll
- Kommunalbestyrelsesmedlem
Susanne Provstgaard
- Brandkaptajn Tommy Riisgaard
- Brandkaptajn Martin Hermannsen
(observatør uden stemmeret)

Andre medlemmer

- Politidirektøren for Syd- og Sønderjyllands Politi
eller dennes stedfortræder

FORORD

Beredskab er en meget nærværende dagsorden

“Ligesom vi troede, at der ikke kunne komme mere spotlys på beredskab, blev der i 2024 skruet endnu mere op for vores fælles krisebevidsthed.” Sådan indledte jeg sidste års formandsberetning. Der er – desværre – kun behov for at rette i årstallet i ovenstående, når vi ser tilbage på 2025. For skruen har kun fået flere vrid i den forkerte retning. Chikanedroner, Berlin uden strøm, hacking af vandværker... udviklingen viser desværre, at det er reelt, at der er flere trusler, end vi er vant til. Det må vi berede os på.

Nogle har en anden dagsorden

Beredskab handler ikke kun om ildebrand. Beredskab er også at passe på os selv, når nogen vil os det ondt. Herunder at passe på vores personale, når det, der sker, sker fordi nogen vil noget andet, end vi vil. Det har vi også skullet forholde os til i 2025. Det gælder i det store, globale billede, og det gælder lokalt. At man bliver truet som myndighed, at der bliver skudt raketter efter os til nytår, at redningsfolk bliver angrebet, når de prøver at redde liv og værdier. Det er en samfundstendens, som vi heldigvis ikke er ramt af endnu i Brand & Redning Sønderjylland. Men: Nogle har en anden dagsorden, og det må vi forholde os til.

Samfundskrav sætter præg

På indsatsområdet har vi rykket ud til bl.a. den store togulykke ved Bjerndrup. Den krævede meget af os. Samtidig har vi set stigende kompleksitet i opgaven som myndighed. Der er nye store biogasanlæg og flere BESS-anlæg, og der er produktion af metanol og raketfuel i nærområdet.

Samfundsudviklingen kræver mere af os, og fører nye spændende opgaver med sig. Det er betryggende at se, at vi følger med og finder gode løsninger. Det gælder også hen over landegrænsen, hvor vores interreg-projekt nu er permanent med udryk-

ninger på tværs af grænsen til følge. Den support og det supplement, det giver, er af stor værdi.

En anden væsentlig udvikling har været skiftet fra afgangstid til responstid. Det kan synes som en teknikalitet, men det er det langt fra. De nye regler giver mening, og de giver os mere elastik i hverdagen.

Tak for indsatsen

Organisatorisk har året budt på flere store forandringer. Beredskabet i Løgumkloster er opdateret, vi har indrettet os i nye lokaler i Hammelev, og vi har solgt stationen i Tinglev og glæder os til at bygge nyt. Vi optimerer og tænker fremad.

I det forgangne år nåede vi fra Beredskabskommissionen i mål med ambitionen om, at vi i hver valgperiode skal nå at besøge samtlige 32 stationer. Det er altid en glæde at besøge kollegerne og få bekræftet, at vi er en professionel organisation med mange frivillige, som yder en fantastisk indsats. En stor tak for den.

Kommunalvalget gav nye byråd. Vi er de samme borgmestre, men der er en del udskiftninger blandt medlemmerne af Beredskabskommissionen. Der skal lyde stor tak for indsatsen i de fire år til den forrige Beredskabskommission, og et stort tillykke med valget til de nye kolleger. Med den nye valgperiode er der også skifte på formandsposten. I den kommende periode er det således borgmester i Aabenraa Kommune Jan Riber Jakobsen, der er formand for Beredskabskommissionen.

Jeg ønsker at sige tak for den tillid, der er vist mig gennem de seneste fire år som formand. Det har både været en ære og fornøjelse at udføre hvervet.

Jørgen Popp Petersen
Formand for Beredskabskommissionen

Samfundsudviklingen gav os et travlt år

”Det er samfundets skyld”, sang bandet TV2 i 1990’erne – og det omkvæd kunne vi synge med på i 2025. I et år, hvor vi ikke havde mange af de store, mandskabskrævende indsatser, var det i høj grad samfundsudviklingen, som krævede vores opmærksomhed og tid.

Fraset en alvorlig togulykke ved Bjørndrup i august var året relativt roligt. Sommeren var våd, hvilket begrænsede skov- og høstbrande, og vi var forskånet for større klimahændelser. Det betyder langt fra, at det var et år uden travlhed.

Hvad kan borgere forvente

Særligt det borgerrettede beredskab og den grønne omstilling prægede vores hverdag.

Vi fik klarlagt og tydeliggjort vores beredskab overfor borgerne og sat ord på det serviceniveau, borgerne kan forvente.

Hvad er grundejerens eget ansvar? Og kan man med rimelighed antage, at vi sender fem mand og to pumper, fordi der er vand i en kælder?

Den risikobaseret dimensionering og serviceniveau blev godkendt i de tre kommuner i efteråret.

Vi har også brugt mange kræfter på at kortlægge beskyttelsesrum, og vi er nu i samarbejde med vores ejerkommuner i mål med en fuld digital journalisering af sikringsrum.

Grøn omstilling er en rejse

Den grønne omstilling er en grundlæggende samfundsudvikling, som vi både skal kunne håndtere og være med til at muliggøre. I det forgangne år har udbredelsen af BESS-anlæg (Battery Energy Storage Systems), opstarten af Power-to-X-produktion

og etableringen af nye biogasanlæg lagt et markant pres på det administrative beredskab.

Der er tale om ny teknologi, hvor hverken regulering eller faste industristandarder endnu er fuldt udviklet. Det har betydet, at vi i vores myndighedsrolle har skullet træffe vurderinger og fastlægge krav undervejs – i praksis ved at asfaltere, mens vi kører.

Opgaven er blevet løftet i et tæt og konstruktivt samarbejde med aktørerne bag projekterne, herunder European Energy, som i Kassø har opført verdens første storskalaanlæg til produktion af e-metanol.

Udviklingen kræver også nye kompetencer og knowhow, og vi har fokuseret på at være en lærende organisation med bedre videndeling – noget, vi er blevet bedre til i det forgangne år.

Glædelig udvikling i trivsel

Med en score på 8,6 ud af 10 var den årlige trivselsmåling dejlig læsning – landsgennemsnittet var på 7,4.

Trivsel har været på dagsordenen gennem længere tid, og vi har blandt andet arbejdet med sundhedsfremme, motion og sociale arrangementer blandt den eksisterende medarbejderstab.

Vi har også søgt at løfte kvaliteten af rekrutteringen. Vi ønsker at ansætte kolleger, som passer ind i kulturen, og som kan se sig selv arbejde med værdier som ordentlighed, omhu og omtanke.

Lad os føre det arbejde og gode kollegaskab videre i 2026.

Holger Rostgaard Andersen
Beredskabsdirektør

2025 i tal og billeder

156 miljø-indsatser

80 udrykninger til andet, herunder vejrligsulykker

902 gennemførte brandsynsobjekter

39 gennemførte fyrværkeritilsyn

Ny brandstation i Tinglev løfter arbejdsmiljø og logistik

Beredskabsstyrelsens Center for Uddannelse i Tinglev uddanner ledere, instruktører og specialister til det samlede danske beredskab.

Det er et område, som aktuelt nyder stor politisk bevågenhed, og som er blevet oprioriteret betydeligt med det seneste beredskabsforlig. Centeret er allerede en af Nordeuropas største øvelsespladser, men der er behov for udvidelse – og her faldt blikket på naboerne i Tinglev Brandstation.

Vi har nu indgået en aftale om et salg, som skaber synergi for alle parter, og som for os betyder et løft i uddannelsens kvalitet og arbejdsmiljø og en reduktion af spildtid.

Hvert år genopfrisker 700 brandfolk fra Brand & Redning Sønderjylland deres uddannelse hos os. Vi uddanner også 25 nye brandfolk. Det sker i en kombination af lejede lokaler og garage i industrikvarteret og uddannelse på beredskabsstyrelsens område. Det er ikke optimale forhold og fører til en del tidsspilde.

Bedre forhold for kursister

Vores plan er, at vi fremover vil kunne samle det hele i rammer, som er tidssvarende og opdaterede. At vi nu kan tilbyde vores brandfolk muligheden for

at få et bad efter øvelse, siger meget om, hvad vi kommer fra: Aktuelt lejer vi badefaciliteter ved Beredskabsstyrelsen.

Stationen bygger vi i løbet af 2027. Præcis hvor kan vi endnu ikke sige, men det bliver i umiddelbar nærhed af øvelsespladsen.

Indtil den nye brandstation står færdig, er Tinglev Frivillige Brandværn rykket ind sammen med uddannelsesafdelingen på Kravlundvej, som midlertidigt fungerer som brandstation. Materiel og inventar er allerede flyttet fra den gamle station.

Samtidig vil vi udbygge det gode uddannelsessamarbejde, vi har med Beredskabsstyrelsen Center for Uddannelse. Vi lejer os allerede ind 20-25 weekender om året til efteruddannelse, og det fortsætter. Allerede i dag er der god synergi i samarbejdet, og vi er sikre på, at vi også i en fremtid med det nye kombinerede uddannelsescenter og brandstation vil kunne få endnu flere synergier ud af at samarbejde tæt med Beredskabsstyrelsen.

Jeg er derfor overbevist om, at de nye faciliteter både gavner Tinglev Frivillige Brandværn i hverdagen og vores samlede uddannelseskapacitet.

Holger Rostgaard Andersen
Beredskabsdirektør

Mange af mine venskaber er skabt i tjenesten

Egon Madsen har været brandmand længere, end han ikke har. Det er muligheden for at gøre en forskel, der driver ham – og kammeratskabet, der holder ham fast.

■ Egon Madsen tygger lidt på det: *4-500 stykker. Det kan jeg stå inde for*, siger han så. Han er blevet spurgt, hvor mange udrykninger det egentligt er blevet til, siden han i april 1974 første gang blev frivillig brandmand.

Det har han, fraset en ganske kort periode, været siden, og dermed løber antallet af udrykninger i et langt livs tjeneste også op.

■ *Jeg havde et år ved Sønderborg Brandstation, hvor vi havde 115 udrykninger, og jeg var med til de mere end 100. Jeg boede og arbejdede på brandstationen i Sønderborg, så jeg var næsten altid med*, siger han.

Vi får kammeratskab

Egon har været frivillig brandmand i en menneskealder, og siden 1984 tilknyttet Rødekro Frivillige Brandværn.

■ *Jeg kan godt lide at gøre en forskel – og navnlig at gøre det sammen med andre. At vi er sammen om*

det betyder meget for mig. Det er også et kvalitetsstempel for mig, at det er en frivillig indsats. Efter en aktion i 1975 var jeg indlagt i to døgn, og der fik jeg løn for tabt arbejdsfortjeneste. Men ellers har jeg ikke fået noget, og det har jeg det bedst med, siger han.

Til gengæld for løn har han fået et kammeratskab, som er noget ganske særligt:

■ *At være brandmand er ligesom at være foreningsaktiv, men bare med den ekstra dimension, at man er sammen om noget, som er så vigtigt. Det gør noget ved relationer at være sammen om noget, man er stolt af. Mange af mine venskaber er skabt i tjenesten. Folk, vi tager på weekend med og fejrer fødselsdage med*, siger han.

Lokalt beredskab fungerer

I sit civile liv har Egon Madsen arbejdet 25 år ved Tele Sønderjylland og 10 år som IT-tekniker ved jobcenteret. Efter pension blev han ved som brandmand, men er nu æresmedlem:

■ *Ryggen vil ikke rigtig være med længere. Jeg vil gerne være med i forreste linje – kan jeg ikke det, så vil jeg ikke være med. Så de sidste ti år har jeg været passiv, og det er der meget godt at sige om. Det sociale holder jo ved*, siger han.

Egon Madsen blev valgt til byrådet for otte år siden, men opnåede ikke genvalg i november. Han nåede dog at sidde med i Beredskabskommissionen i fire år og fik der en dybere indsigt i de 32 stationer, som Brand & Redning Sønderjylland består af.

■ *Det har været spændende at se, hvordan de forskellige stationer drives og arbejder. Og så er jeg i den grad blevet bekræftet i, at vi har et velfungerende lokalt beredskab, som fungerer. Det er robust, billigt og godt. Det kan vi godt være stolte af og ranke ryggen over*, understreger han.

Dronerne er helt centrale i indsatsen – derfor skal vi selv operere dem

Eftersøgninger, overblik over indsatsområde, skjulte brande i bygningskonstruktioner – alt bliver bedre og mere præcist med brug af droner.

Netop derfor blev droneberedskabet hjemtaget i juni 2025 efter en periode, hvor opgaven har været udliceret til en ekstern leverandør:

» *Vi har gennem de senere år set, hvor stor betydning droner har for løsning af opgaven, siger Torben Godballe, indsatsleder og ansvarlig for droneberedskabet:*

» *Øjet i det høje er helt afgørende. Ved bygningsbrande, olie- og kemiudslip, togulykker, markbrande, oversvømmelser... Der er virkelig mange situationer, hvor droner sikrer os det taktiske overblik og hjælper indsatslederen med tavleføring og prioritering af opgaverne. Den har gjort en afgørende forskel for os mere end én gang, siger han og fortsætter: Vi har en iPad, som kan skabe et overblik over et skadested med et satellitfoto fra Google Maps. Men ved at bruge dronen kan vi se alt i realtid.*

Vigtig læring

Da den private leverandør opsagde aftalen, hjemtog man personel og udstyr og indarbejdede droneberedskabet på lige vilkår med de eksisterende beredskabsfrivillige hos Brand & Redning Sønderjylland.

» *Det er en kapacitet, som hører naturligt hjemme hos os. Der er meget videnopbygning og læring i det, og vi tror på, at det er af stor værdi at akkumulere den viden og operationelle kendskab internt. Jeg synes, vi allerede er blevet bedre til at indsætte droner og udnytte potentialet i dem, siger Torben Godballe.*

Der er aktuelt 1 udekørende dronebil i Aabenraa og et team på 14 frivillige droneoperatører, hvor hovedparten har gennemført relevant uddannelse og certificering, mens enkelte fortsat er i uddannelsesforløb. Mange af dem er brandfolk i forvejen, men det er ikke et krav.

» *Droneberedskabet udgør en supplerende kapacitet, som indgår i beredskabets samlede indsats- og kapacitetsopbygning. Derfor går vi ydmygt til opgaven ud fra vores værdier om ordentlighed, omhu, og omtanke, understreger Torben Godballe.*

Det skal være trygt og sikkert at mærke suset på rutsjebanen

Legepladsinspektion er et nyt indsatsområde og ikke for sjov

Hyl og frydefulde skrig er en del af lydkulissen på en legeplads. Og det er Torben Godballes job at sikre, at hyl og skrig ikke udvikler sig til gråd og jammer.

Han er uddannet legepladsinspektør certificeret af Teknologisk Institut og har siden 2025 haft ansvar for at inspicere de kommunale legepladser i Haderslev og Tønder kommuner. Dem er der mange af – 140 styk på skoler, børnehaver, i parker og ved biblioteker, blandt andet – hvor der én gang årligt udføres en hovedinspektion og udarbejdes en rapport.

Samlet set er der cirka et halvt årsværk i at kontrollere, at vores små krudtugler ikke kommer galt afsted. Og der er nok at holde øje med:

■ *Det er ret omfattende at kontrollere stand og sikkerhed. Vi arbejder ud fra en omfattende samling af europæiske og danske standarder, som vi skal forholde os til. Vi ser på faldhøjde, støddæmpende underlag, kvælningsfare, risikoen for at få hovedet og fingre i klemme – kort sagt alt det, der kan føre til alvorlige ulykker, siger Torben Godballe.*

Derudover er det også godkendelser af nye legeredskaber, konsulentbistand og rådgivningsopgaver.

Øger trygheden

Opgaven er ny i porteføljen ved Brand & Redning Sønderjylland, og den er ifølge Thomas Lund Sørensen, som er chef for Stab og Service, landet på opfordring fra kommunerne:

■ *Vi har løbende dialogmøder, hvor vi taler om samarbejdet, og her spurgte de, om vi kunne foretage en årlig hovedinspektion af legepladser også, siger han.*

Opgaven er alene inspektion, ikke myndighed. Man kan spærre en legeplads af, hvis det er grelt, men i udgangspunktet er opgaven at aflevere en rapport, som kommunen så skal handle på.

Arbejdet er en del af det, der må være omfattet af de kommunale samarbejdsaftaler; altså opgaver, som beredskabet kan/må løse. Der er en stor gevinst ved det nye samarbejde for begge parter:

■ *Der er mere tryghed i det, både i forhold til legepladserne og i forhold til beredskabet. Torben er uddannet brandmand, holdleder og indsatsleder, og når han kører rundt og inspicerer, så er han jo også en brandmand mere i nærområdet i dagtimerne, hvis der skulle ske noget. Det øger vores robusthed. Samtidig får kommunerne en nærhed ved os, som de kender i forvejen, siger Thomas Lund Sørensen.*

Melskov Allé er en klar forbedring

Med købet af nye lokaler i Hammelev får Brand & Redning Sønderjylland opdaterede rammer. Det gavner på mange områder.

Det er ti år siden, at Haderslev Brand og Redning stort set rømmede Solsikkevej 2 i Haderslev til fordel for Tinglev – siden 2016 har det kun været indsatsledergruppe Haderslev, AIA teknikere og Frivillig Beredskab Haderslev, som har haft til huse på adressen.

Det stopper også nu med købet af Melskov Allé 8 i Hammelev.

■ *Vi har søgt efter tidssvarende rammer til erstatning for Solsikkevej, samt et sted hvor der også er plads til at samle flere dele af Brand & Redning Sønderjylland under samme tag. Samtidig har vi et lager i lejede lokaler i Aabenraa, hvor vi er blevet opsagt. Pludselig kom muligheden for at samle det hele her i Hammelev, og så slog vi til, siger Carsten Hoff Knudsen, leder af Værksted og Depot.*

Passer til opgaven

De nye rammer er centralt beliggende tæt på motorvej og midt mellem Vojens og Haderslev. Udover en optimal placering er lokalerne velindrettede og ideelle til formålet:

■ *Før havde Rekk Vejhjælp til huse her, og de arbejder med autohjælp og mindre servicering af lastbiler og diverse grej. Den indretning passer rigtig godt til de opgaver, vi skal løse, siger Carsten Hoff Knudsen: Vi udvikler og opbygger selv mange af vores brandbiler, og det kan vi fremadrettet også gøre her i Hammelev. Derudover kan vi også klare akutte småreparationer. Det er opgaver, som kræver plads, og det får vi her. Vi beholder værkstedet i Aabenraa, men på sigt vil større opbygningsopgaver kunne flytte hertil. Det vil give os et løft at få gode rammer til arbejdet, siger han.*

Køkken flytter med

Udover et velindrettet værksted er der gode kontorfaciliteter, som skal benyttes af indsatsledere og af AIA-teknikere i hverdagen.

Samtidig flytter Frivillig Beredskab Haderslev sine pletter og pander ind på den nye base:

■ *De har også trængt til nye rammer, og det får de her. Frivillig Beredskab Haderslev er dem, vi trækker på, når vi har vores længe-revarende indsatser og til vores heldagsøvelser og uddannelse, hvor op imod 40-45 kolleger skal bispises. Det er de store gryder, der er gang i, og dem kommer de til at svinge her, siger Carsten Hoff Knudsen: Samlet set er det logistisk, arbejdsmiljømæssigt og praktisk en klar opgradering, vi har fået, og alle glæder sig meget til at komme i gang.*

■ *Den tidligere ejer Rekk Vejhjælp arbejdede med autohjælp og servicering af lastbiler. Derfor passer rammerne godt til værksted og depots ambitioner om selv at udvikle og opbygge brandbiler, siger leder Carsten Hoff Knudsen.*

Det er det fornyede politiske fokus på beredskab, som har muliggjort de nye rammer i Hammelev.

■ *Det har været et vilkår, at vi har arbejdet med de rammer, der nu engang var. Nu har vi fået opbakning til at udvikle os og flere midler til det - derfor er det muligt, siger Carsten Hoff Knudsen.*

Digitalt beredskab er løftet med skovle, stiger og gamle ringbind

Man har sjældent brug for grensaks og foldestige til en digitaliseringsopgave.

Men for projektmedarbejder og beredskabskonsulent Bjarne Davidsen har stige og saks sammen med skovl, lokalkendskab og gode støvler været vigtige for at kunne løse arbejdet med at registrere, hvor de syd- og sønderjyske beskyttelsesrum befinder sig og dernæst indlede arbejdet med at lave en slags tilstandsrapporter på betondækningsgravene.

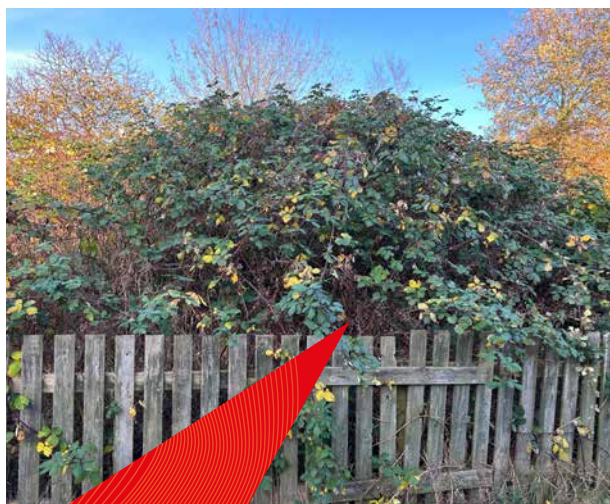
Han har siden 2022 stået i spidsen for indsatsen med at registrere sikringsrum og beskyttelsesrum og – ikke mindst – at beskrive, hvilken stand, de er i. Ud fra gamle ringbind i støvede arkivrum i arkivkældre har han registreret samtlige typer af sikrings- og beskyttelsesrum i de tre kommuner – ca. 62.000 pladser i det hele.

Og det er langt fra alle sikrings- og beskyttelsesrum, som står klar til brug:

■ *Man kan godt se, at vi har haft mange års fredstid i Europa, som Bjarne Davidsen tørt formulerer det: Mange steder er sidst tjekket i 1991. Så faldt muren, og det meste har hvilet siden da. Nogle steder er beskyttelsesrummet vokset til i krat; andre steder er trappen fjernet, eller man kommer ned i et rum med en halv meter vand.*

■ *Det vigtigste er, at de store og primære beskyttelsesrum, samt sikringsrum som er i kontorbygninger, skoler og boligblokke i byerne, er intakte og velfungerende. Og nu ved vi, hvor de er. Vi har registreret samtlige sikrings- og beskyttelsesrum og ført de mange ringbind up to date med et digitalt kort, som vil kunne bruges hvis ministeren skulle beslutte, at rummene skal klargøres til brug, siger Bjarne Davidsen.*

Kvaliteten af de mange betondækningsgrave i Sønderjylland svinger en del:

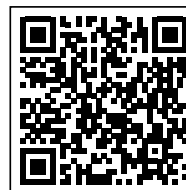
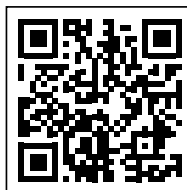
Tønder – helt utilgængelig, inden der blev ryddet.

Aabenraa – sikringsrummet blev fritlagt for år tilbage

Haderslev – tæt på Haderslev Havn og fint vedligeholdt.

Se mere om sikringsrum, beskyttelsesrum og betondækningsgrave her:

Den grønne omstilling er nærværende, krævende og spændende

Den grønne omstilling er en samfundsudvikling, som både kræver aktiv stillingtagen og konkret myndighedsindsats. Det, der før var en fjern horisont og fremtidsmusik, er nu rykket nærmere og er blevet til konkrete opgaver – ikke mindst i afdelingen for Forebyggelse og Planlægning, som Jesper Damm er chef for.

» *Den grønne omstilling har været på vej længe. Nu er den her, og vi står midt i de udfordringer, den kaster af sig, konstaterer han: Kassø blev bl.a. udpeget som én af 11 nationale industri-parker og vil over de kommende år udvikle sig under overskriften 'grøn omstilling'. Samtidig er der godt gang i etablering af nye BESS-anlæg (Battery Energy Storage Systems) og opstart af andre produktioner af brændsler, som vi skal forholde os til, siger Jesper Damm.*

Ny indsigt kræver videndeling

Overgangen fra kendte risici til ukendte teknologier stiller konstant nye krav til kompetenceudvikling, organisering og samarbejde med virksomheder og andre myndigheder. Samtidig har det gjort organisationen klogere og dygtigere.

» *Læringskurven stiger fortsat, siger Jesper Damm: Nye opgaver giver ny indsigt. Når det, der søges tilladelse om, er innovativt og nyt, så udvikler det samtidig også os. Vi arbejder tæt sammen med virksomhederne og har været gode til at finde 'hullerne i osten' sammen og gå i dialog om de gode løsninger, siger han.*

» *På tilladelsesdelen er vi langt, og indsigten vokser hele tiden. Vi deltager f.eks. i danske beredskabers arbejdsgruppe om BESS-anlæg, hvor erfaringer deles på tværs af landets beredskaber, for at under-*

støtte og kvalificere vores sagsbehandling og operative virke. Men den operative erfaring kan vi af gode grunde først opbygge, når hændelserne sker, siger Jesper Damm.

Et andet element af den grønne omstilling er en stigende energibevidsthed og ambition om CO₂-reduktion ved eksempelvis byggeri.

Det har ført til nye byggematerialer, hvor gammel viden om brandsikring og slukningstekniker nu skal opdateres.

» *Som udgangspunkt er meget af det, der er grønt i byggeri, også brandbart. Det skal man forholde sig til i relation til tilladelser, men også som indsatsleder ved en brand. Hvis stålkonstruktioner f.eks. erstattes af træ, så skal man tage højde for andre brandforløb, siger Jesper Damm: Udviklingen kræver ny uddannelse, nye instrukser og nyt materiel. Vi har derfor brugt mange kræfter på at opbygge og dele viden. Det, vi ved i forebyggelsesafdelingen, skal vandre videre ud til den skarpe ende og integreres i resten af organisationen, så vi har den indsigt og det materiel, der er behov for, siger han.*

» *Vi er klart bedre til at forstå, hvad de nye energiproduktioner handler om. Nye lag af knowhow og indsigt gør os til en bedre medspiller for industrien.*

Jesper Damm, chef for
Forebyggelse og
Planlægning

Kort over brandstationerne

Vil du gøre en forskel for dit lokalsamfund?

Så skulle du tage at blive frivillig brandmand. Ring til vores lokale brandkaptajner og bliv klogere på, om det er noget for dig – find din lokale brandkaptajn her:

**BLIV
BRANDMAND NU**

WWW.BLIVBRANDMANDNU.DK

Lysten skal drive værket - også for brandfolk på kontrakt

Toftlund Frivillige Brandværn er en frivillig forening, der har en kontrakt med Falck og får løn for udført arbejde. Men uden en social dimension og et godt foreningsfælleskab gik den ikke.

Jens Christian Betzer er røgdykker og brandmand på 47. år. Han har alle årene som aktiv i Toftlund Frivillige Brandværn været underlagt Falck – og dermed også tjent en skilling på at gøre en forskel.

■ *Men: Det er ikke noget, man spinder guld på, som han siger.*

Siden 1880 har byen haft et frivilligt brandværn, og siden 1939 har det værn samarbejdet med Falck. I starten var det Falck, der stillede med chauffører og holdleder. De opgaver er nu i hænderne på det frivillige brandværn.

Samarbejdet mellem de frivillige og en virksomhed fungerer fint. Kollegerne er ikke på lønnummer, men modtager et beløb fra Falck for at rykke ud. En kompensation for det løntab, der er, mens man er i tjeneste, men altså ikke landet, der flyder med mælk og honning.

■ *Bestemt ikke, griner kaptajn Thomas Strandbygaard: Afsættet er, at vi alle gerne vil hjælpe og gøre en forskel. Den økonomi, der er ved at være tilknyttet Falck, er det, der gør det muligt – det er som en fodboldklub, hvor vi skal bruge noget på at drive foreningen, og det får vi gennem vores honorar fra Falck. Men vi er også selv engagerede i at få det til at løbe rundt. To af vores fire biler har vi f.eks. selv betalt, siger han.*

Drives som en forening

Falck ejer og driver bygningerne, og det er Falck, der sørger for, at brandmændene er klædt på til indsats, mens Brand & Redning Sønderjylland sørger for, at biler og materiel er vedligeholdt og opdateret. Men kernen i brandværnet er i høj grad, at det drives som en frivillig forening.

■ *Det er det frivillige og lysten, der skal drive værket, siger Thomas Strandbygaard: Det handler om at få kammeratskabet til at køre på max og dyrke den fælles glæde ved at være en del af beredskabet,*

at gøre en forskel og at hjælpe andre. Toftlund Frivillige Brandværn er det, der binder det sammen, siger han.

Det er således hele familien eller som minimum påhæng, der inviteres, når der er bowling, fastelavn eller andre arrangementer, og den sociale del er den kit, der binder stationens 28 aktive brandfolk sammen, pointerer Jens Christian Betzer:

■ *Jeg har været med siden 1979, og det er det sociale, som er årsagen. Der er et godt sammenhold og kammeratskab. Både blandt os, der har været med længe, og gennem kontakten til de nye kolleger, siger han.*

Passive er også aktive

Det udsagn kan også aflæses i engagementet fra de passive medlemmer, som stadig dukker op og deltager i de sociale ting. Stationen har flere kolleger, som er på standby i en periode, men som stadig bevarer tilknytningen ved at komme og grille pølser til sommerfesten eller hjælpe til ved events.

■ *Det er svært at undvære sammenholdet, og så er det fint, at man kan være med, selv om man ikke har tid eller mulighed for at være aktiv brandmand, siger Thomas Strandbygaard.*

Røgdykker og brandmand Poul Nicolaisen er en af de nyere kolleger. Han kom med i 2022, lokket af en arbejdskollega.

■ *Jeg var tiltalt af det kammeratskab, der blev beskrevet – og det har holdt stik. Man er god til at tage imod nye kolleger, og man kommer hurtigt tæt på hinanden. Det er ligesom andre foreninger, siger han: Og så er det et fedt kick, når alarmen går og man skal ud at gøre en forskel sammen med sine kolleger. Det er det, vi træner for, siger han.*

Vi har hverken gadefest eller grundejerforening – men vi har Æ Sprøjthus!

Efter sigende går ingeniørerne på Danfoss ikke på pension. De går i kælderen og arbejder videre med alt det, de ikke nåede i løbet af deres arbejdsliv.

I Barsmark går man på loftet. I hvert fald hvis man er Anders Skøtt, som har været aktiv i det lokale brandværn siden 1969; har været kaptajn i 28 år, er tredje generation af brandfolk og far til den fjerde.

På loftet over 'Æ Sprøjthus', som stationen i landsbyens gamle skolestue kaldes, har Anders samlet uniformer, grej, fotos og avisudklip, som dokumenterer Barsmark Frivillige Brandværns historie siden oprettelsen i 1891.

Her får du fortællingen om den første sprøjtebil, som byens borgere selv samlede ind til; og der er gulede fotos af stationens orkester, som fungerede indtil 1951 – vist nok med byens vognmager på trompet.

► *Det er mit livsværk, siger Anders Skøtt: Der er så meget i Barsmark, som er sket på grund af stationen. Ideen er at bygge et museum i stil med det gamle sprøjtehus fra 1891. Vi har søgt om tilladelse og støtte til det, men - det er ikke mange ja'er, vi har fået indtil nu, siger han.*

Sejlivet station

Manglende ja'er har nu aldrig været et problem i Barsmark. Stationen har ifølge Anders været lukningstruet siden 1969, og både kommunesammenlægninger og strategiplaner har flere gange kunne se fidusen i, at stationen i Barsmark blev føjet ind under noget større. Men i Barsmark holder man stand.

► *Vi vil nødigt lukkes, for vi er så meget andet end et brandværn. Vi er et samlingspunkt, siger Anders Skøtt.*

Stationen dækker Løjt Land sammen med kollegerne i Løjt. Men brand og redning er langt fra det eneste, der rykker ud fra sprøjtestationen på Barsmark Bygade.

■ *Stationen er omdrejningspunktet for lokalområdet, siger kaptajn Christian Lildholdt: Rigtig meget i Barsmark sker på grund af og i tilknytning til stationen: Vi tilbyder kurser i førstehjælp til hele byen. Vi står for Sankthans og juletræsfest, og vores årlige brandvænsfest varer tre dage og trækker folk til fra nær og fjern. Vi er 200 til spisning den ene dag og 100 til lotto og oprydning den næste, siger han:*

■ *Stationen bidrager til forankring og lokalt sammenhold og er en effektiv måde at få sluses tilflyttere godt ind i byen. Vi har hverken gadefest eller grundejerforening – men vi har 'Æ Sprøjthus', siger han.*

I Barsmark bakker vi op

Christian Lildholdt er født og opvokset i området og har deltaget i festerne som barn, ung og nu som familiefar. Anders har været med siden 1969 undtagen et år, hvor han havde takket ja til at tage i sommerhus på Bornholm.

■ *I Barsmark bakker vi op, siger Anders. Det har han ret i. Der er 21 frivillige brandfolk i værnet. Med omkring 100 boliger i området er der en brandmand i hver femte hjem. Og er der ingen brandfolk, så er der med garanti opbakning og frivillighed alligevel. Da stationen havde 100-års jubilæumsfest, kom der 250 spisende gæster. Der var bogstaveligt talt ingen hjemme i resten af byen, siger Christian.*

Det er også opbakningen, der gør, at han som 25-årig fuldtidslandmand og far til to turde sige ja til kaptajnsrollen, selv om han havde lovet derhjemme at sige nej.

■ *Jeg kan ikke drive det her selv, men det behøver jeg så heller ikke. Der er så mange frivillige udvalg, arrangører, støtte og opbakning – nogle tager en hel uge fri for at være med. Så det er ingen sag at være kaptajn, og jeg vil i hvert fald ikke bytte station med en eneste anden kaptajnskollega, siger han.*

Det er blevet sværere at få fri til udrykning

Beredskabet i Rødekro savner opbakning fra det lokale erhvervsliv. Og uden den kan robustheden i beredskabet blive udfordret, spår kaptajn Steen Matzen.

Med 30 kolleger i styrken og en aldersspredning mellem 20 og 78 år nyder kaptajn Steen Matzen fra Rødekro Frivillige Brandværn god opbakning fra lokalbefolkningen.

■ *Vi har ligefrem folk på venteliste, og folk er stabile og trofaste. Til næste år har vi en kollega, som kan fejre 50 år som aktiv brandmand,* siger Steen Matzen, som har været kaptajn på stationen siden 2018.

Alligevel er han bekymret for, om opbakningen også er langtidsholdbar. For mens der aktuelt er brandfolk nok, som gerne vil gøre en indsats, så kniber det med opbakningen fra det lokale erhvervsliv. Og det vil kunne ramme beredskabet i fremtiden, siger han:

■ *De senere år er det blevet sværere at få fri til udrykning - særligt i dagtimerne. Vi har 3-4 arbejdspladser her i byen, hvor der går brandfolk, som vi har svært ved at få frigivet. Der har vi en opgave i at få det lokale erhvervsliv til at bakke bedre op,* siger Steen Matzen.

Brandfolk skal ikke bøvl

Han understreger, at stationen kører med det, den skal, når alarmen går:

■ *Vi rykker ud, og vi gør det til tiden. Så vi har robustheden - endnu. Men vi har en aldrende styrke og vil om 3-5 år formentlig have brug for at trække mere på de kolleger, som stadig er på arbejdsmarkedet. Og så bliver vi pressede, hvis arbejdsgiverne ikke vil slippe dem,* siger Steen Matzen.

Han har stor forståelse for, at man ikke har lyst til at få bøvl med sin arbejdsgiver, fordi man er frivillig brandmand.

■ *Det handler om at finde en måde, hvor det kan kombineres. Vi synes jo, vi frigiver kollegerne med det samme, vi kan, så de kan komme tilbage på job. Men måske skal man finde en måde at kompensere virksomhederne for at give folk fri,* siger han.

Større travlhed

På stationen har 2025 været præget af travlhed. 92 udkald er en del over norm, siger Steen Matzen:

■ *Vi plejer at ligge på 70 - 80 udkald, så det er 10-15 procent mere, end vi er vant til. Der har været flere færdselsuheld med fastklemte, og der har været opgaver med assistance til bla. Aabenraa, fordi de ikke har egen tankbil mere. Det samarbejde fungerer rigtig godt, og vi har i øvrigt et godt samarbejde med vores naboværn,* siger han.

Særligt en episode har brændt sig fast for året.

■ *Vi havde i november et alvorligt færdselsuheld, hvor en lastbil og en skolebus kørte sammen i tæt tåge ved Hovslund. Heldigvis havde bussen netop sat eleverne af. Det var en af dem, hvor man virkelig tænkte over, hvad der kunne være sket,* siger Steen Matzen.

Kort og godt om Brand & Redning Sønderjylland

Brand & Redning Sønderjylland er et § 60-selskab ejet af Haderslev, Tønder og Aabenraa kommuner. Selskabet blev etableret den 1. januar 2016 og er en fusion af de kommunale beredskaber i de tre kommuner.

Brand & Redning Sønderjylland dækker et areal på 2922 kvadratkilometer og servicerer 149.800 borgere i landsdelen.

Brand & Redning Sønderjylland består af 32 ansatte med beredskabsfaglig, administrativ og ledelsesmæssig baggrund. Derudover har vi ansat 15 servicevagter og ca. 45 instruktører.

Brand & Redning Sønderjylland har slukningsaftaler med 27 frivillige brandværn i landsdelen og 4 Falck-stationer. Det bringer det samlede antal brandfolk, som står til rådighed for Brand & Redning Sønderjylland op på 800.

Brand & Redning Sønderjylland servicerer de 27 brandstationer med køretøjer, materiel og mundering, som de frivillige brandværn benytter.

Brand & Redning Sønderjylland servicerer også de 4 Falck-stationer, dog ikke med mundering.

Brand & Redning Sønderjyllands opgaver er:

- Brandslukning, redning, miljøindsatser og søredning
- Uddannelse af brandfolk
- Kurser i førstehjælp og elementær brandbekæmpelse
- Forplejning og indkvartering af evakuerede og nødstedte
- Brandteknisk byggesagsbehandling
- Brandsyn af skoler, institutioner, koncert- og forlystelsessteder, brandfarlige virksomheder m.v.
- Diverse opgaver for vores tre ejerkommuner.

**Brand & Redning
Sønderjylland**
Kallemosen 18
6200 Aabenraa
Tlf. 73 77 73 77
beredskab@brsj.dk
www.brsj.dk

